

PHỤ NỮ - NGƯỜI VỢ HẠT NHÂN CƠ BẢN CỦA HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH

Hà Thị Mỹ Hiệp

Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng

Dại học Khoa học Xã hội & Nhân văn, ĐHQG Hà Nội

Trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, toàn Đảng và nhân dân ta thực hiện xây dựng và củng cố nền độc lập dân tộc, đưa đất nước phát triển theo con đường xã hội chủ nghĩa với mục tiêu: "Dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh", trong đó "nhân dân làm chủ, sống nhân ái, có văn hoá, có kỷ cương, xoá bỏ áp bức, bất công, tạo điều kiện cho mọi người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc"[1, 8].

Mục tiêu và động lực chính của sự phát triển là vì con người, do con người, đặt con người vào vị trí trung tâm của sự phát triển. Con người là một thành viên của gia đình và xã hội, trong đó "gia đình là tế bào của xã hội, là cái nôi thân yêu nuôi dưỡng cả đời người, là môi trường quan trọng giáo dục nếp sống và hình thành nhân cách" [2, 14]. Mỗi thành viên đều có vị trí, vai trò, ý thức và nghĩa vụ trong gia đình, trong đó người phụ nữ có vai trò đặc biệt trong việc xây dựng một gia đình hạnh phúc.

1. Sự yêu thương tôn trọng và bình đẳng lẫn nhau giữa vợ và chồng là hạt nhân cơ bản của hạnh phúc gia đình

Hạnh phúc gia đình được đánh giá trước hết bởi chuẩn mực hạnh phúc vợ chồng, bởi đó là mối quan hệ hạt nhân của một gia đình. Tuy nhiên, hạnh phúc của người lớn khó tạo hơn hạnh phúc của con trẻ, nhưng nó lại có tính quan trọng và quyết định.

Hạnh phúc của người lớn là nguồn sản sinh ra hạnh phúc của trẻ nhỏ. Nếu quan sát những em nhỏ trong các gia đình hoà thuận, thương

yêu nhau và những em nhỏ trong các gia đình có xung đột triển miên hoặc gia đình phải ly hôn thì sẽ thấy rõ sự khác biệt lộ rõ trên gương mặt các em nhỏ này qua phong thái, qua ánh nhìn, hành vi, ứng xử, qua những biểu hiện tình cảm của các em. Vì vậy, việc xây dựng hạnh phúc vợ chồng một trong những yếu tố quan trọng bậc nhất. Nhưng để xây dựng được mối quan hệ đó không chỉ đòi hỏi những cố gắng đơn phương của người phụ nữ mà còn cần sự yêu thương, tôn trọng và bình đẳng lẫn nhau giữa vợ và chồng. Đó là yếu tố quyết định hạnh phúc, là yêu cầu thiết tha của một cặp vợ chồng. Nhưng bản thân mối quan hệ này phải lấy tình yêu thương làm sợi dây xuyên suốt - đó chính là những giá trị nền tảng của hạnh phúc.

Trên đây là những nhân tố khách quan tác động đến hạnh phúc gia đình. Tuy vậy, những nhân tố chủ quan mới đóng vai trò quyết định. Vì vậy, muốn xây dựng được mối quan hệ tốt đẹp của gia đình, bản thân vợ và chồng phải thực sự yêu thương, tôn trọng lẫn nhau, thông cảm và chia sẻ với nhau những niềm vui và nỗi buồn, biết điều chỉnh và chấp nhận cá tính của nhau, bởi lẽ trong cuộc sống không thể có một sự đồng nhất hoàn toàn về tính cách của mỗi người như: ước mơ, hoài bão, sở thích... Tình thương yêu phải biến thành hành động cụ thể: Chăm sóc lẫn nhau, quan tâm về sức khỏe và nghề nghiệp, biết ghi nhận những mặt mạnh, tha thứ cho nhau những khiếm khuyết, cùng giúp nhau tiến bộ. Đừng bao giờ để sự nhàm chán xâm nhập vào cuộc sống gia đình, mỗi ngày nên có sự khám phá, tìm ra những giá trị đích thực của cuộc sống gia đình để ngày càng gắn bó với nhau.

Vợ chồng phải thực sự bình đẳng. Nhưng thế nào là bình đẳng? Bác Hồ nói: "Nhiều người lầm tưởng đó là một việc dễ: hôm nay anh nấu cơm, rửa bát quét nhà, hôm sau em nấu cơm, rửa bát, làm **to**". Vậy, theo quan điểm mới hiện nay bình đẳng có nghĩa là: Vợ chồng cùng bàn bạc với nhau một cách dân chủ trong việc việc sinh đẻ, nuôi con, đối xử với cha mẹ, họ hàng, về chi tiêu và tổ chức cuộc sống gia đình. Điều quan trọng là vợ chồng cùng nhau chia sẻ việc gia đình để người vợ có thời gian thêm nghỉ ngơi, giải trí, học hành nâng cao trình độ.

Trong thực tiễn, mặc dù phụ nữ đã gánh vác một nửa công việc xã hội, nhưng trong nhiều trường hợp, nam giới đã không chịu san sẻ

với phụ nữ một phần công việc gia đình. Những số liệu điều tra xã hội học gần đây đã chứng minh nghịch lý đó.

Ở Hà Nội, trong những gia đình có hai vợ chồng đều đi làm thì gánh nặng gia đình vẫn chủ yếu đổ lên vai người phụ nữ, hàng ngày có tới 70% số nữ cán bộ công nhân viên thường xuyên làm các công tác gia đình như: mua sắm vật phẩm tiêu dùng, chăm sóc con cái. Trong đó 60% phụ nữ làm nội trợ dường như không được sự giúp đỡ của chồng.

Ở khu vực nông thôn, số phụ nữ thường xuyên làm nội trợ lên tới 80%. Ngoài thời gian lao động sản xuất như nam giới, hàng ngày mỗi phụ nữ thành phố phải bỏ ra 5 giờ 15 phút cho công việc gia đình, trong khi đó nam giới chỉ mất 1 giờ 15 phút. Trong những ngày lễ và ngày chủ nhật phụ nữ dành thời gian cho lao động gia đình còn cao hơn. Ở nông thôn, chị em phụ nữ hầu như không có khái niệm thời gian rỗi, bình thường họ phải lao động trung bình từ 10 - 11 giờ trong một ngày, ngày mùa bận rộn có khi lên tới 13 - 15 giờ.

Sự quá tải trong lao động sản xuất và công việc gia đình đã làm cho người phụ nữ ít có thời gian nghỉ ngơi, giải trí, nâng cao trình độ, hưởng thụ các thành tựu văn hoá nghệ thuật, chăm lo sắc đẹp và hoàn thiện bản thân.

Để giải quyết những tồn tại này, điều quan trọng là người chồng phải xuất phát từ tình thương yêu mà san sẻ công việc gia đình và người phụ nữ cũng cần hiểu về mình và có những nghệ thuật riêng.

2. Tình yêu thương chân thực của người vợ - một sức mạnh của hạnh phúc gia đình

"Yêu" và "thương", hai từ này được người phụ nữ biểu hiện với đầy đủ ý nghĩa của nó. Có thể nói đây là bản chất của người phụ nữ để bảo vệ và giữ gìn hạnh phúc gia đình. Người con gái lớn đến tuổi biết yêu và nhất là khi tình yêu ấy được đáp lại thì coi người mình yêu như là một thần tượng thiêng liêng. *"Người yêu ta để trên coi. Nấp vàng đây lại để nơi giường nằm"*. Yêu đến như vậy và khi đã thành gia thất thì tình yêu đương nhiên càng đậm thắm hơn vì trong tình yêu còn có cả tình thương nữa. Cho nên, dù trong hoàn cảnh nào người phụ nữ cũng không thay lòng đổi dạ. *"Một thuyền, một bến, một dây. Ngọt bùi ta*

hương, đắng cay chịu cùng" hoặc *"Không thiêng cũng thể bụt nhà. Dầu khôn dầu dại cũng là chồng em"* và khi đã là chồng em thì: *"Chồng em áo rách em thương. Chồng người áo gấm xông hương mặc người"*. Trong gia đình, phụ nữ Việt Nam cũng thể hiện lòng chung thủy *"Xấu xa cũng thể chồng ta. Dầu rằng tốt đẹp cũng ra chồng người"*. Trong cuộc sống gia đình, người phụ nữ luôn luôn thể hiện tính dịu dàng đôn hậu: *"Chồng giận thì vợ làm lành. Miệng cười hờn hỏ rằng anh giận gì"*. Với những tính cách dịu dàng như thế, vui tươi như thế thì người chồng nào có thể giận được, bởi những tính cách đẹp đẽ ấy, sự hy sinh chịu đựng ấy của người phụ nữ còn thể hiện trong hoàn cảnh thật là khó khăn, vất vả nhưng vẫn không mất đi cái tốt đẹp của tình yêu, tình thương trong gia đình. Họ muốn rằng: *"Đói no một vợ, một chồng. Một niêu cơm tấm, giàu lòng ăn chơi"*. Trong tình yêu, người phụ nữ không hề tính toán *"Vợ chồng là nghĩa ở đời. Ai ơi chớ nghĩ những lời thiệt hơn"*, rồi ắt phải tự hào vì hạnh phúc của mình. Tất cả những tình cảm và phẩm hạnh cao quý đó của người phụ nữ đã tạo nên một sức mạnh động viên, cổ vũ người chồng vượt qua tất cả những khó khăn và trở lực để về với gia đình.

Để người phụ nữ phát huy tốt hơn nữa vai trò làm vợ của mình, người chồng cần hiểu được tâm lý của người vợ: năng động viên, khuyến khích vợ làm tốt công việc. Người chồng cũng nên chia sẻ những công việc gia đình để bớt đi những gánh nặng của người vợ. Phải xoá bỏ những quan niệm sai lầm cho rằng thiên chức của người phụ nữ là nuôi con và nội trợ để từ đó phó mặc tất cả việc lao động của phụ nữ tại gia đình, trong khi người vợ và người chồng cùng tham gia lao động xã hội như nhau.

Người chồng không nên lợi dụng sự hy sinh của người vợ và người vợ cũng phải ý thức đầy đủ về mình, không nên tự đặt cho mình nghĩa vụ phải phục vụ người khác một cách vô điều kiện.

Vì vậy, vợ chồng cần phải vì nhau, cùng nhau, cùng vì tương lai và hạnh phúc của con cái. Nhận thức được những điều đó, người chồng sẽ thấy hạnh phúc khi mình làm được việc gì đem lại niềm vui cho vợ mình.

Các nhà xã hội học đã kết luận: Người chồng lý tưởng là người biết tìm hiểu tâm lý vợ là một trong những yếu tố quan trọng để phát triển nhân cách của vợ. Thực hiện được điều đó, cuộc sống vợ chồng mới

thực sự có hạnh phúc. Xây dựng mối quan hệ bình đẳng giữa vợ với chồng là mục đích của hạnh phúc, là trách nhiệm của người làm cách mạng.

Bác Hồ nói: "Chúng ta làm cách mạng là để tranh lấy bình quyền, bình đẳng cho phụ nữ, trai gái đều ngang quyền như nhau. Phụ nữ phải tự mình giữ quyền bình đẳng với đàn ông, đàn ông phải kính trọng phụ nữ. Nhưng Bác nghe nói vẫn có người đánh vợ là một điều đáng xấu hổ, như thế thì còn gì là tình nghĩa vợ chồng, như vậy là phạm pháp là cực kỳ dã man".

*

*

*

Gia đình có vai trò đặc biệt quan trọng trong đời sống của mỗi cá nhân và đối với xã hội. Vì vậy, việc xây dựng gia đình hạnh phúc là trách nhiệm của mỗi người và toàn xã hội.

Trong gia đình, người vợ được xem như một biểu tượng của tình yêu, là người tạo dựng hạnh phúc gia đình của chuẩn mực con người. Chính vì vậy, xã hội chăm lo đến việc xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ và hạnh phúc đồng thời cũng là chăm lo cho chính từng con người của xã hội, trong đó có phụ nữ.

Nếu xã hội quan tâm đúng mức và từng thành viên trong gia đình đều đóng góp vào việc xây dựng gia đình thì gia đình sẽ không còn là vật cản, là sợi dây trói buộc tự do và phát triển của mỗi con người như nhiều người đã quan niệm. Gia đình sẽ là cứu cánh, là nguồn nuôi dưỡng cho sự phát triển con người được hài hoà trong tình yêu và lòng nhân ái.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Chiến lược ổn định và phát triển kinh tế- xã hội đến năm 2000*. Nxb Sự thật, 1991.
2. *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ*. Nxb Sự thật, 1991.
3. *Phụ nữ Việt Nam qua các thời đại*. Nxb Khoa học Xã hội, 1970.
4. *Phụ nữ Việt Nam và Khoa học*. Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, 2000.